

Pere Posa, 500 anys

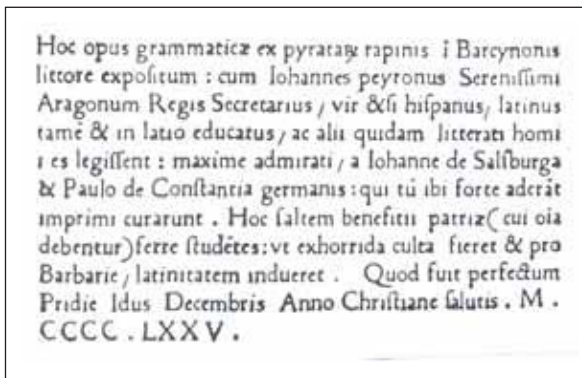
Recordant el primer impressor català

Per Euniciano Martín, Escoles Professionals Salessianes

Pere Posa, el primer impressor català de naixement, va morir l'any 1506. Enguany es compleixen, doncs, cinc segles de la seva mort, i ha estat la necessària i amable amonestació del veterà historiador tipogràfic, Enric Tormo Freixes, per tal que recordem l'efemèride i la important figura d'aquest tipògraf, impressor, llibreter i editor.

Lògicament, no és fàcil trobar dades fidedignes de Pere Posa, però sí n'hi ha suficients per valorar la seva obra ingent i modèlica, en el context dels inicis d'una professió que havia de revolucionar el món.

Deixant de banda les dates de la controvertida Gramatica de Mates, impresa per l'impressor ambulat alemany Juan Gherling, que el 1489 va signar el contracte per a la impressió del Llibre d'hores de Nostra Dona, i els treballs de Juan de Salzburgo i Pablo Hurus de Constanza (altres dos alemanys que van compondre amb tipus romans i van imprimir el Rudimenta Grammaticae, de Nicolás Perotto –figura 1–, el primer llibre estampat a Barcelona i amb data segura: 13 de desembre de 1475), ens centrarem en Nicolás Spindeler i Pedro Brun, que es van associar i van imprimir el 1478 a Barcelona el Comentum Elicorum, de Santo Tomàs, i també el Rudimenta Grammaticae, de Perotto, que ja havien imprès abans a Tortosa i a Barcelona.

Colofó de *Rudimenta Grammaticae*. Juan de Salzburgo y Pablo. Barcelona, 1475.

Però la societat Spindeler-Brun va durar poc, uns tres anys, perquè Spindeler, un bon professional, repartia la seva activitat entre València, Saragossa, Tarragona, Barcelona i Sevilla. Per cert, a ell es deu el primer llibre imprès en llengua catalana: any 1480, Regiment de Prínceps. A València, el 1490 va publicar la primera edició de Tirant lo Blanc.

Va ser llavors quan Pedro Brun, saboià, es va associar amb el català Pere Posa, prevere de l'església de Sant Jaume i rector de la parròquia de Talamanca. Conjuntament van imprimir la Vida del Rei Alexandre, entre d'altres obres. Però aquesta societat tampoc no va durar gaire, només el necessari perquè Pere Posa aprengué el rudimentari art tipogràfic de l'època, esdevenint el primer impressor català.

Pere Posa va continuar en solitari la seva tasca d'impressor, adquirint aviat gran prestigi i situant-se en els primers llocs d'entre els professionals del nou art. Va imprimir nombroses obres i la primera va ser *Imitació de Jesucrist*, el 1482 (figura 2), utilitzant orles xilogràfiques per primera vegada i inicials adornades adequadament en relació amb el tema i l'estil gòtic dels caràcters. Abans, probablement el 1481, ja va imprimir la Sentència Real de Don Fernando en la primera Corte de Barcelona, en llatí.

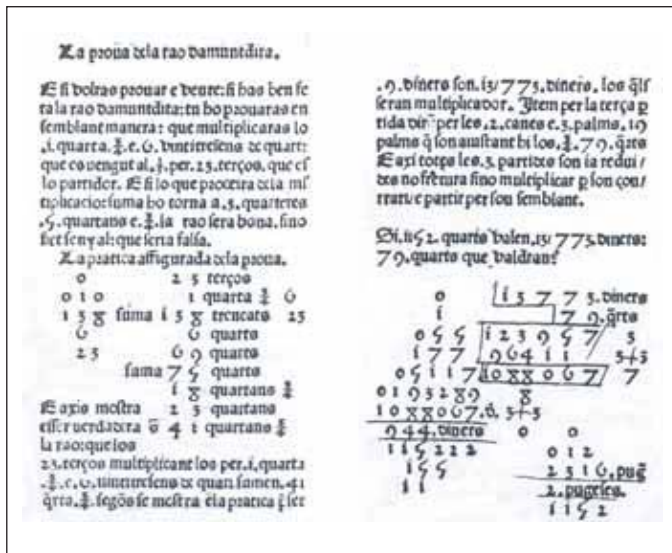
Primera pàgina de *Imitació de Jesucrist*. Pere Posa. Barcelona, 1482.

Aviat, Posa va aconseguir superar els mateixos impressors alemanys amb què convivia, no només per la introducció dels avanços en matèria d'estris i materials tipogràfics, sinó sobretot per la correcció i la pulcritud dels treballs que publicava, els temes dels quals dominava per la seva condició de sacerdot i pel coneixement de les llengües llatina, catalana i castellana.

Aquesta preparació específica com editor, impressor i llibreter, el va dur a publicar el 1482 l'obra *Summa de l'Art de Arismetica* (figura 3), de Francesc de Sant Climent, primera obra de matemàtiques impresa a Espanya. Per la devoció de Pere Posa al gran filòsof Ramon Llull, va editar diverses obres del mallorquí, com ara *Ars magna* (1501), *Apostrophe* (1504) i *Arbor Scientiae* (1505). Fins el 1505, la impremta de Posa va ser considerada com la més activa de Barcelona, produint més de trenta llibres: *Phoce Grammatici et Summi oratoris* (figura 4), *Consolat del Mar* (1494), *Quesits*, de San Alberto Magno (1499), etc. Llibres sempre pulcres i correctes en el fons i en la forma, fins els últims anys en què, sobretot les nombroses reimpressions, van decaure notablement.

Es diu que Mossèn Pere Posa va néixer a Sant Joan de Avinyonet, bisbat de Vic, i va morir a Barcelona el 1506, deixant l'obrador tipogràfic al seu nebot menor d'edat, també anomenat

Pere Posa, qui des del 1518 va continuar la tasca del seu oncle. Mossèn Pere Posa va deixar escrit un inventari dels seus béns que va ser descobert per l'erudit arxiver Rafael Carreres Valls. Aquest inventari resulta un document important per conèixer amb detall la importància de l'obrador de Posa i dels llibres incunables publicats a tot Catalunya en aquella època.

Dos fragments de la *Summa de la Art de Arismetica*. Pere Posa. Barcelona, 1482.

Página de *Phoco Grammaticae et Summi oratis*. Pere Posa. Barcelona, 1488.

BIBLIOGRAFIA

- AA. VV. *Cinco Siglos de Historia Gráfica*. Gremio de Industrias Gráficas de Barcelona, 1998.
- AA. VV. *Enciclopedia Espasa*. Espasa-Calpe. Madrid-Barcelona, 1922.
- AA. VV. *Gran Enciclopedia Catalana*. Enciclopedia Catalana, S.A. Barcelona, 1978.
- Martín E. *La composición en Artes Gráficas*. Tomo primero. Ediciones Don Bosco. Barcelona, 1970.
- Millà F. *L'Art de la Impremta a Catalunya*. Editorial Millà. Barcelona, 1949.

Cinco siglos de historia gráfica

Pasado, presente y futuro del sector gráfico se encuentran en esta cuidada obra editada con motivo del quinto centenario del Gremi d'Indústries Gràfiques de Barcelona.
Un libro indispensable para conocer la historia de las artes gráficas de Cataluña

Boletín de pedido

Nombre: .....

Empresa: .....

Dirección: .....

C. P.: ..... Población: .....

Provincia: .....

Teléfono: .....

Fax: .....

Nº de ejemplares que solicita: .....

Agremiados: 40 € (IVA incluido)

No Agremiados: 80 € (IVA incluido)

Forma de pago: Cheque Bancario Transferencia

Reserva ya tu ejemplar

Remitir esta solicitud a: **Gremi d'Indústries Gràfiques de Catalunya**
 Gran Via de les Corts Catalanes 645, 6º - 08010 Barcelona
 Tel. 93 481 31 61 - Fax. 93 481 31 73